

පාසල් සිසුන්ගේ සහ උසස් අධ්‍යාපනය හදාරන්නන්ගේ
භාවිතය සඳහා විශේෂයෙන් සම්පාදිත

සමාජ ආර්ථික දත්ත අත්පොත

2021

මිනිස්බල හා රැකිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව

සමාජ ආර්ථික දත්ත අත්පොත -2021

මිනිස්බල හා රැකිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව
තරුණ හා ක්‍රීඩා අමාත්‍යාංශය

සමාජ ආර්ථික දත්ත අත්පොත -2021

මිනිස්බල හා රැකිරීම් දෙපාර්තමේන්තුව

මාර්ගෝපදේශකත්වය;

අනුෂා ගෝකුළ ප්‍රනාන්දු

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

අධ්‍යක්ෂ

සුමිත් පෙරේරා

මිනිස්බල සැලසුම් සංවර්ධන හා පර්යේෂණ අංශය

ලලිත් ගුණරත්න

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ

මිනිස්බල සැලසුම් සංවර්ධන හා පර්යේෂණ අංශය

තොරතුරු රැස් කිරීම සහ සම්පාදනය

එම්.බී. අයි.යූ.බණ්ඩාර

සංවර්ධන නිලධාරී

මිනිස්බල සැලසුම්, සංවර්ධන හා පර්යේෂණ අංශය

පටුන

1. ජනගහනය පිළිබඳ දත්ත සහ දර්ශක
2. ආර්ථික දර්ශක
3. සමාජ සංවර්ධන දර්ශක
4. අධ්‍යාපනය
5. සංවර්ධනය මැනීමේ සංයුක්ත දර්ශක (2021)
6. ගෝලීය තරඟකාරී දර්ශක
7. ශ්‍රම බලකාය, සේවා නියුක්තිය සහ සේවා වියුක්තිය
8. 4 වන කාර්මික විප්ලවය
9. සාමාන්‍ය දැනීම
10. විස්තරාත්මක සටහන්
11. ආශ්ච්ඡිත ග්‍රන්ථ හා මූලාශ්‍ර

වගු ලේඛනය

1. ජනගහනය පිළිබඳ දර්ශක

- 1.1 මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය, ජනගහන වර්ධනය හා ජන සන්නත්වය
- 1.2 වයස් ව්‍යුහය අනුව ජන සංඛ්‍යාව
- 1.3 දළ උපන් අනුපාතය, දළ මරණ අනුපාතය සහ ස්වභාවික ජනගහන වර්ධනය
- 1.4 මහද්වීප අනුව ජනගහනය
- 1.5 වැඩිම ජනගහනයක් ඇති රටවල් පිළිවෙලින් (ජනගහනය මිලියන)
- 1.6 ජනගහන සහ ජනගහන වර්ධනය (සාර්ක් රටවල් සඳහා)
- 1.7 සාර්ක් රටවල් සඳහා ජනගහන ප්‍රක්ෂේපන

2. ආර්ථික දර්ශක

- 2.1 ඒක පුද්ගල ආදායම
- 2.2 දළ දේශීය හා දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය (ආර්ථික වර්ධනය)
- 2.3 දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ආංශික වර්ධනය (ස්ථාවර සාධක මිල අනුව)
- 2.4 දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ සංයුතිය
- 2.5 ආයෝජන සහ ඉතිරිකිරීම් (ද.දේ. නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස)
- 2.6 ආයෝජනය (ද.දේ. නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස)
- 2.7 උද්ධමනය - තෝරාගත් රටවල්

3. සමාජ සංවර්ධන දර්ශක

- 3.1 උපතේදී ආයු අපේක්ෂණය
- 3.2 සාර්ක් කලාපීය මර්ත්‍යතාව
- 3.3 ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය අනුව සාක්ෂරතාවය

4. අධ්‍යාපනය

- 4.1 අධ්‍යාපනය

5. සංවර්ධනය මැනීමේ සංයුක්ත දර්ශක

- 5.1 මානව සංවර්ධන දර්ශකය (HDI-2021) - තත්ත්වය අනුව රටවල් වර්ගීකරණය
- 5.2 සංවර්ධනය මැනීමේ සංයුක්ත දර්ශක (තෝරාගත් රටවල් කිහිපයක් සඳහා)
- 5.3 දකුණු ආසියානු කලාපයේ රටවල මානව සංවර්ධනය

6. ගෝලීය තරඟකාරී දර්ශක

- 6.1 පරිගණක තාක්ෂණික දැනුමට අනුගත වීම නම්‍යශීලී වැඩ විධිවිධාන, ඩිජිටල් කුසලතා, ඩිජිටල් නීති රාමුව සඳහා මූලිකත්වය ගන්නා ප්‍රධාන රටවල් 10
- 6.2 ගෝලීය තරඟකාරී දර්ශක
- 6.3 මූලික අවශ්‍යතා පිළිබඳ දර්ශක
- 6.4 කාර්යක්ෂමතාවය පිළිබඳ දර්ශක
- 6.5 නව්‍යකරණය සහ ව්‍යාපාර විදග්ධතාවය
- 6.6 අධ්‍යාපන සහ කුසලතා පිළිබඳ ආංශික දර්ශක

7. ශ්‍රම බලකාය, සේවා නියුක්තිය සහ සේවා වියුක්තිය

- 7.1 වැඩ කරන වයසේ ජනගහනය සහ ශ්‍රම බලකාය
- 7.2 ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතය
- 7.3 ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතය
- 7.4 ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්ව අනුපාතය (වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය හා අංශ අනුව)
- 7.5 සේවා නියුක්තිය වැඩ කරන වයසේ ජනගහනයට දක්වන අනුපාතය
- 7.6 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව ආර්ථිකමය වශයෙන් අක්‍රීය ජනගහනය
- 7.7 ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව ආර්ථිකමය වශයෙන් අක්‍රීය වීමට හේතු
- 7.8 ශ්‍රම බලකාය හා සේවා නියුක්තිය
- 7.9 සේවා නියුක්ති අනුපාතිකය (ශ්‍රම බලකායෙහි % ලෙස)
- 7.10 සේවා නියුක්තියේ ආංශික දායකත්වය
- 7.11 සේවා තත්ත්වයන් අනුව සේවා නියුක්ත ජනගහනය
- 7.12 විදේශ සේවා නියුක්තිය
- 7.13 සේවා වියුක්ති අනුපාතය
- 7.14 වයස් කාණ්ඩ අනුව සේවා වියුක්තියේ සංයුතිය
- 7.15 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව සේවා වියුක්තියේ සංයුතිය
- 7.16 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව සේවා වියුක්තියේ සංයුතිය
- 7.17 සේවා වියුක්තව සිටි කාලය අනුව සේවා වියුක්ති ප්‍රමාණය
- 7.18 සේවා වියුක්ති අනුපාතය
- 7.19 ශ්‍රම බලකායේ වර්තමාන තත්ත්වය (දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින්)

8. 4 වන කාර්මික විජලවය

9. සාමාන්‍ය දැනීම

9.1 නොබෙල් ත්‍යාග ලාභීන් (2019/2020/2021)

10. විස්තරාත්මක සටහන්

01 ජනගහනය පිළිබඳ දත්ත හා දර්ශක

1. ජනගහනය පිළිබඳ දත්ත දර්ශක

1.1 මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය, ජනගහන වර්ධනය හා ජනසන්නිවේදන

වර්ෂය	මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය ('000)	ජනගහන වර්ධන අනුපාතිකය (%)	ජන සන්නිවේදන (වර්ග කිලෝමීටරයට පුද්ගලයින්)
2012	20,328	0.9	323
2013	20,585	0.8	327
2014	20,778	0.9	331
2015	20,970	0.9	334
2016	21,203*	1.1	338
2017	21,444	1.1	342
2018	21,670	1.1	346
2019	21,803	0.6	348
2020	21,919	0.5	350

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව 2020

https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/publications/annual_report/2020/si/3_KEI.pdf

*2012 ජන හා නිවාස සංගණනය මත පදනම් වේ

1.1 වයස් ව්‍යුහය අනුව ජන සංඛ්‍යාව

වර්ෂය	0 – 14 ('000)	15 – 54 ('000)	55+ ('000)
2011	5,488	12,625	2,756
2012	5,133	11,628	3,567
2013	5,171	11,718	3,594
2014	5,235	11,879	3,657
2015	5,288	11,989	3,689
2016	5,348	12,124	3,594
2017	5,402	12,263	4,860
2018	5,470	12,392	3,808
2019	5,504	14,584*	1,710**
2020	5,534	14,665*	1,720**

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා, ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තා වයස් කාණ්ඩය (2020)

*අවු. 15 – 64 ('000) **අවු. 65+ ('000)

1.2 දළ උපන් අනුපාතය, දළ මරණ අනුපාතය සහ ස්වභාවික ජනගහන වර්ධනය

වර්ෂය	දළ උපන් අනුපාතය (පුද්ගලයින් 1000කට)	දළ මරණ අනුපාතය (පුද්ගලයින් 1000කට)	ස්වභාවික වර්ධන වේගය (පුද්ගලයින් 1000කට)
2011	17.3	5.9	11.4
2012	17.6	6.0	11.6
2013	17.8	6.2	11.6
2014	16.8	6.2	10.7
2015	16.0	6.3	9.7
2016	15.6	6.2	9.4
2017	15.2	6.5	8.7
2018	15.1	6.4	8.7
2019	14.6	6.6	8.0
2020	13.8	6.0	7.3

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව 2019

https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/publications/annual_report/2019/si/4_KSI.pdf

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන වාර්තා

1.4 මහද්වීප අනුව ජනගහනය (2018/2019/2020)

මහද්වීපය	ජනගහනය (මිලියන) 2018	ජනගහනය (මිලියන) 2019	ජනගහනය (මිලියන) 2020
ආසියා මහද්වීපය	4,456	4,601	4,641
අප්‍රිකා මහද්වීපය	1,276	1,308	1,340
යුරෝපා මහද්වීපය	746	747	747
දකුණු ඇමරිකා මහද්වීපය	642	427	431
උතුරු ඇමරිකා මහද්වීපය	364	366	592
ඕස්ට්‍රේලියා/ඕෂිනියා මහද්වීපය	24	41	42
ලෝකය	7,632	7,713	7,794

මූලාශ්‍රය : එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ ලෝකමි කාර්යාලය - ආර්ථික හා සමාජ සුභසාධන දෙපාර්තමේන්තුව

www.worldometers.info-United Nations World population prospects-2020

1.5 වැඩිම ජනගහනයක් ඇති රටවල් 10 පිළිවෙලින් 2020 (ජනගහනය මිලියන)

රට	2020
01 චීනය	1439
02 ඉන්දියාව	1380
03 එක්සත් ජනපදය	331
04 ඉන්දුනීසියාව	273
05 පාකිස්තානය	220
06 බ්‍රසීලය	212
07 නයිජීරියාව	206
08 බංගලාදේශය	164
09 රුසියාව	145
10 ජපානය	126

මූලාශ්‍රය : [www//worldometers.info/world population](http://www.worldometers.info/world-population)

1.6 ජනගහනය සහ ජනගහන වර්ධනය 2020 (සාර්ක් රටවල් සඳහා)

රට	මධ්‍ය වාර්ෂික ජනගහනය වර්ධනය 2020 (මිලියන)	වර්ධන අනුපාතය(%)
ඉන්දියාව	1380	1.0
පාකිස්තානය	220.89	2.0
බංගලාදේශය	164.6	1.0
නේපාලය	29.14	1.8
ඇල්ගනිස්තානය	38.93	2.3
ශ්‍රී ලංකාව	21.92	0.5
භූතානය	0.77	1.1
මාලදිවයින	0.54	1.8

මූලාශ්‍රය : <https://data.worldbank.org/region/SAARC>
Country profile/Word Development

1.7 සාර්ක් රටවල් සඳහා ජනගහන ප්‍රක්ෂේපණ

වර්ෂය	ජනගහනය ('000)							
	1	2	3	4	5	6	7	8
2010	201,98	28,803	152,149	727	1,230,980	364	27,023	170,560
2015	20,714	33,736	161,200	787	1,309,053	418	28,656	189,380
2020	21,084	38,054	169,775	835	1,383,197	458	30,260	208,362
2025	21,349	42,388	178,262	877	1,451,829	489	31,813	226,767
2030	21,474	46,699	185,584	913	1,512,985	511	33,167	244,248
2035	21,491	50,907	191,600	942	1,564,570	529	34,246	261,093
2040	21,397	54,914	196,294	965	1,605,355	546	35,068	277,494
2045	21,165	58,614	199,743	982	1,636,496	563	35,685	293,003
2050	20,792	61,928	201,926	994	1,658,978	576	36,106	306,940

මූලාශ්‍රය - United Nations - World Population Prospects -2017

- 1- ශ්‍රී ලංකාව
- 2- ඇල්ගනිස්ථානය
- 3- බංගලාදේශය
- 4. භූතානය

- 5. ඉන්දියාව
- 6. මාලදිවයින
- 7. නේපාලය
- 8. පාකිස්ථානය

02

ආර්ථික දර්ශක

2.1 ඒක පුද්ගල ආදායම

වර්ෂය	ඒක පුද්ගල දළ දේශීය ආදායම (ඇ.ඩො.) (වර්තන මිලට)	ඒක පුද්ගල දළ ජාතික ආදායම (ඇ.ඩො.) (වර්තන මිලට)
2014	3,819	3,734
2015	3,842	3,746
2016	3,886	3,753
2017	4,065	3,956
2018	4,079	3,968
2019	3,852	3,741
2020	3,682	3,582

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව, එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව සංවර්ධන වාර්තාව

2.2 දළ දේශීය හා දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය (ආර්ථික වර්ධනය)

වර්ෂය	ස්ථාවර සාධක මිල අනුව ද.දේ. නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගය (%)	ස්ථාවර සාධක මිල අනුව ද.ජා. නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගය (%)
2011	8.2	8.4
2012	6.3	5.3
2013	7.2	6.6
2014	4.9	4.8
2015	4.9	4.8
2016	4.4	4.1
2017*	3.4	-
2018	3.2	-
2019	2.3	-
2020	-3.6	-

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව

*සංශෝධිත

-සඳහන්කර නොමැත

2.3 දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ආංශික වර්ධනය (ස්ථාවර සාධක මිල අනුව)

වර්ෂය	කෘෂිකාර්මික	කාර්මික	සේවා
2011	1.5	10.3	8.6
2012	5.8	10.3	4.6
2013	4.7	9.9	6.4
2014	4.9	3.5	5.2
2015	5.5	3.0	5.3
2016	-3.8	6.7	4.1
2017*	-0.4	4.1	3.6
2018	4.8	0.9	4.7
2019	0.6	2.7	2.3
2020	-0.2	-1.8	-0.8

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා
*සංශෝධිත

2.4 දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ සංයුතිය (%)

ආර්ථික කටයුතු	2017	2018	2019	2020
කෘෂිකර්මාන්තය, වන වගාව සහ ධීවර කර්මාන්තය	6.9	7.0	6.9	7.0
ධීවර කර්මාන්තය	1.3	1.2	1.1	1.0
කර්මාන්ත	26.8	26.1	26.4	25.5
පහල් සහ කැනීමේ කර්මාන්ත	2.5	2.3	2.3	2.1
නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	15.7	15.5	15.6	15.5
විදුලිය, ගෑස්, ජලය සහ කසල කළමනාකරණය	1.4	1.0	1.1	1.1
ඉදි කිරීම්	7.1	6.8	6.9	6.2
සේවාවන්	56.8	57.7	57.5	58.7
වෙළඳාම, ප්‍රවාහන සේවාවන්, නවාතැන් සැපයීම සහ ආහාරපාන සැපයීමේ සේවාවන්	22.9	23.3	23.0	22.7
තොරතුරු සහ සන්නිවේදන කටයුතු පිළිබඳ සේවාවන්	0.6	0.7	0.7	0.9
මූල්‍ය, රක්ෂණය හා නිවාස අයිතිය සහ දේපළ වෙළඳාම	13.4	14.0	14.2	15.4
වෘත්තීයමය සේවාවන් සහ වෙනත් පෞද්ගලික සේවාවන්	11.5	11.6	11.4	11.1
රාජ්‍ය පරිපාලනය, ජාතික ආරක්ෂාව, අධ්‍යාපනය සෞඛ්‍යය සහ සමාජ ආරක්ෂණ සේවාවන්	8.3	8.1	8.1	8.6
මූලික මිළ ගණන් අනුව සමස්ත එකතුකළ අගය	90.4	90.8	90.8	91.2
භාණ්ඩ හා සේවා මත අය කෙරෙන බදු - සහනාධාර	9.6	9.2	9.2	8.8
වෙළඳපොළ මිළ අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	100.0	100.0	100	100

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා, පදනම් වර්ෂය 2010

2.5 ආයෝජන සහ ඉතිරිකිරීම් (ද.දේ. නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

වර්ෂය	ආයෝජන	දේශීය ඉතිරි කිරීම්	ජාතික ඉතිරි කිරීම්
2014	32.3	24.2	29.8
2015	28.4	20.9	26.0
2016	35	27.6	32.8
2017	36.5	29.3	33.9
2018	28.6	21.2	25.4
2019	27.4	21.3	25.3
2020	25.2	18.9	23.9

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා-2019

2.6 ආයෝජනය (ද.දේ. නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

වර්ෂය	පෞද්ගලික	රාජ්‍ය	එකතුව
2011	27.6	5.8	33.4
2012	34.0	5.1	39.1
2013	28.2	5.0	33.2
2014	27.6	4.7	32.3
2015	23.0	5.4	28.4
2016	සඳහන් කර නොමැත.	5.0	31.5
2017	සඳහන් කර නොමැත.	4.9	36.5
2018	සඳහන් කර නොමැත.	4.3	28.6
2019	23.2	4.2	27.4
2020	සඳහන් කර නොමැත.	-	25.2

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා

Srilanka Macro Development in Charts- Fourth quarter 2019

2.7 උද්ධමනය - තෝරාගත් රටවල්
(පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ සාමාන්‍ය වෙනස් වීමේ ප්‍රතිශතයට අනුව)

රටවල්	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
සාර්ක් රටවල්								
ශ්‍රී ලංකාව	6.9	3.3	0.9	4.0	7.1	5.0	3.5	3.4
ඇල්ගනිස්ථානය	7.4	4.7	-1.5	4.4	4.9	6.0	2.3	7.8
බංගලාදේශය	7.5	7.0	6.4	6.4	5.7	5.8	5.6	4.1
භූතානය	8.6	9.6	7.2	4.2	3.4	4.2	2.7	6.9
ඉන්දියාව	9.4	5.9	4.9	4.9	3.6	4.9	7.7	4.6
මාලදිවයින	4.0	2.5	1.4	0.9	2.8	2.1	0.2	0.4
තේපාලය	9.9	9.0	7.2	9.9	4.5	6.0	5.6	3.6
පාකිස්ථානය	7.4	8.6	4.5	2.9	4.1	4.8	10.6	10.1
නැගෙනහිර ආසියානු රටවල්								
ඉන්දුනීසියාව	6.4	6.4	6.4	3.5	3.6	3.2	3.0	-0.5
මලයාසියාව	2.1	3.1	2.1	2.1	3.5	0.8	0.7	-0.8
පිලිපීනය	2.9	4.2	1.4	1.8	3.3	5.2	2.5	1.6
කොරියානු ජනරජය	1.3	1.3	0.7	1.0	1.5	1.4	0.4	1.3
සිංගප්පූරුව	2.4	1.0	-0.5	0.5	0.4	0.4	0.6	-2.9
තායිලන්තය	2.2	1.9	-0.9	0.2	0.8	1.1	0.7	-1.1
කාර්මික රටවල්								
ජපානය	0.4	2.7	0.8	0.1	0.6	0.9	0.5	-0.8
එක්සත් රාජධානිය	2.6	1.5	0.1	0.6	3.0	2.4	1.7	5.9
ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය	1.5	1.6	0.1	1.3	2.1	2.3	1.8	1.2

මූලාශ්‍රය : World bank.org indicator 2019
<https://www.adb.org/Asian Development outlook 2021>
 ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, මහ බැංකු වාර්තාව

03

සමාජ සංවර්ධන දර්ශක

3.1 උපතේදී ආයු අපේක්ෂණය

වර්ෂය	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත
2011	71.0	78.0	74.9
2012	72.4	79.6	75.9
2013	71.2	77.4	74.3
2014	71.6	78.3	74.9
2015	71.5	78.2	74.7
2016	71.6	78.3	74.9
2017	72.1	78.8	75.4
2018	72.1	78.5	75.3
2019	72.6	70.2	75.0
2020	73.7	80.4	77.2

මූලාශ්‍රය: United Nations, Department of Economics and Social Affairs World

Mortality 2019 Data Booklet.pdf

3.2 සාර්ක් කලාපීය මර්ත්‍යතාව

රට	මළ දරු උපන් අනුපාතය (උපන් 1000කට)	නව්‍ය මරණ අනුපාතය (සජීවී උපන් 1000 කට)		ළදරු මරණ අනුපාතය (සජීවී උපන් 1000 කට)		වයස අවුරුදු 5 ට අඩු ළදරු මරණ අනුපාතය (සජීවී උපන් 1000 කට)	
	2009	2018	2019	2018	2019	2018	2019
ශ්‍රී ලංකාව	17	5	4	6	6	7	8
ඇල්ගනිස්ථානය	29	37	36	48	47	62	64
බංගලාදේශය	36	17	19	25	26	30	30
භූතානය	22	16	17	25	24	30	28
ඉන්දියාව	22	23	22	30	28	37	37
මාලදිවයින	13	5	5	7	7	9	7
නේපාලය	23	20	20	27	26	32	32
පාකිස්ථානය	47	42	41	57	56	69	73

මූලාශ්‍රය : ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධාන තොරතුරු, ලෝක බැංකු වාර්තාව

United Nations Social Affairs - World Mortality 2019: Data Booklet, Levels and Trends in child Mortality, Department of Economics and report 2020 (pp.41-47).

3.3 ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය අනුව සාක්ෂරතාවය

වර්ෂය	සමස්ත	පුරුෂ	ස්ත්‍රී
2013	92.5	93.5	91.6
2014	93.3	94.2	92.6
2015	93.2	94.1	92.4
2016	93.1	94.1	92.2
2017	92.6	93.6	91.7
2018	92.5	93.4	91.6
2019	92.9	93.6	92.3
2020	93.0	93.8	92.2

මූලාශ්‍රය : ජනලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/publications/annual_report_2020

04

අධ්‍යාපනය

4.1 අධ්‍යාපනය

ශීර්ෂය	2015	2016*	2017	2018(අ)	2019(අ)	2020(අ)
මුළු පාසල්	10,997	11,021	11,053	11,044	11,084	11,077
රජයේ පාසල්	10,144	10,162	10,194	10,175	10,165	10,155
පෞද්ගලික පාසල්**	104	105	106	106	118	120
පිරිවෙන්	749	754	753	763	801	802
මුළු ශිෂ්‍යයින්	4,418,173	4,345,517	4,447,570	4,538,148	4,268,039	4,240,433
රජයේ පාසල්	4,129,534	4,143,107	4,165,955	4,214,772	4,061,653	4,031,865
පෞද්ගලික පාසල්	136,228	136,407	138,657	142,032	138,067	138,859
පිරිවෙන්	64,806	66,003	61,855	60,875	68,319	69,709
පාසල් වලට ඇතුළත් කළ නවක සිසුන්***	323,337	326,966	329,628	328,632	328,632	318,179
මුළු ගුරුවරුන්	259,967	249,374	263,766	272,998	261,803	264,781
රජයේ පාසල්	236,999	235,999	241,018	247,334	246,592	249,387
පෞද්ගලික පාසල් සහ පිරිවෙන්	13,851	13,375	13,374	14,151	15,211	15,394
ශිෂ්‍ය/ ගුරු අනුපාතය	17	18	17	17	16	16
විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍යයින් - ලියාපදිංචි සංඛ්‍යාව	82,900	86,061	88,855	93,787	100,904	106,304

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව(2020)

(අ) සංශෝධිත

(ආ) නාවකාලික

** රජය විසින් අනුමත පෞද්ගලික පාසල් සහ විශේෂ අවධානය ඇති දරුවන් සඳහා වූ පාසල් (සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇති ජාත්‍යන්තර පාසල් මීට ඇතුළත් නොවේ.)

*** රජයේ පාසල් පමණි.

05

සංවර්ධනය මැනීමේ සංයුක්ත දර්ශක

5.1 මානව සංවර්ධන දර්ශකය (HDI) - තත්ත්වය අනුව රටවල් වර්ගීකරණය - 2020

ඉතා ඉහළ මානව සංවර්ධනය		ඉහළ මානව සංවර්ධනය		මධ්‍යම මානව සංවර්ධනය		පහළ මානව සංවර්ධනය	
රට	ස්ථානය	රට	ස්ථානය	රට	ස්ථානය	රට	ස්ථානය
Norway	1	Malaysia	62	Philippines	107	Swaziland	138
නෝර්වේ		මැලේසියා		පිලිපීනය		ස්වාසිලන්තය	
Switzerland	2	Cuba	70	Indonesia	107	Syria	151
ස්විට්සර්ලන්තය		කියුබාව		ඉන්දුනීසියාව		සිරියාව	
Australia	8	Mexico	74	Vietnam	117	Solomon Island	151
ඕස්ට්‍රේලියාව		මෙක්සිකෝ		වියට්නාමය		සොලමොන් දූපත්	
Ireland	2	Sri Lanka	72	Palestine	115	Zimbabwe	150
අයර්ලන්තය		ශ්‍රී ලංකාව		පලස්තීන		සිම්බාබ්වේ	
Germany	6	Venezuela	113	India	131	Nigeria	161
ජර්මනිය		වෙනිසියුලාව		ඉන්දියාව		නයිජීරියා	
Iceland	4	Brazil	84	Butan	129	Madagascar	164
අයිස්ලන්තය		බ්‍රසීලය		භූතානය		මැඩගස්කරය	
Netherlands	8	Thailand	79	Bangladesh	133	Uganda	159
නෙදර්ලන්තය		තායිලන්තය		බංගලාදේශය		උගන්ඩාව	
Denmark	10	China	85	Myanmar	147	Sudan	170
ඩෙන්මාර්කය		චීනය		මියන්මාරය		සුඩානය	
Canada	16	Jamaica	101	Nepal	142	Afghanistan	169
කැනඩාව		ජැමෙයිකා		නේපාලය		ඇෆ්ගනිස්තානය	
New Zealand	14	Maldives	95	Pakistan	154	Ethiopia	173
නවසීලන්තය		මාලදීවයින		පාකිස්තානය		ඉතියෝපියාව	

මූලාශ්‍රය : <http://hdr.undp.org/en/content/2020-human-development-index-ranking>

5.2 සංවර්ධනය මැනීමේ සංයුක්ත දර්ශක (තෝරාගත් රටවල් කිහිපයක් සඳහා)

ස්ථානය	රට	මානව සංවර්ධන දර්ශක (HDI) අගය	ආයු අපේක්ෂණය	අධ්‍යාපනය ලබන මධ්‍ය වසර ගණන	සාක්ෂරතා අගය#	ඒක පුද්ගල දළ ජාතික ආදායම (ඇ.ඩො.)*
1	නෝර්වේ	0.957	82.4	12.9	100.0	66,494
2	ස්විට්සර්ලන්තය	0.955	83.8	12.7	100.0	69,394
11	සිංගප්පූරුව	0.938	83.6	11.6	96.8	88,155
22	ස්ලෝවෙනියාව	0.917	81.3	12.7	99.7	38,080
29	ඉතාලිය	0.892	83.5	10.4	99.2	42,776
32	ශ්‍රීසිය	0.888	82.2	10.6	97.7	30,155
72	ශ්‍රී ලංකාව*	0.782	77.0	10.6	92.9	12,707
79	තායිලන්තය	0.777	77.2	7.9	92.8	17,781

මූලාශ්‍රය : hdr.undp.org/sites/default/files/hdr-2020
<http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020.pdf>

5.3 දකුණු ආසියානු කලාපයේ රටවල මානව සංවර්ධනය

ස්ථානය	රට	මානව සංවර්ධන දර්ශක (HDI) අගය	ආයු අපේක්ෂණය	අධ්‍යාපනය ලබන මධ්‍ය වසර ගණන	සාක්ෂරතා අගය	ඒක පුද්ගල දළ ජාතික ආදායම (ඇ.ඩො.)*
72	ශ්‍රී ලංකාව*	0.782	77.0	10.6	92.9	12,707
95	මාලදිවයින	0.740	78.9	7.0	99.3	17,471
131	ඉන්දියාව	0.645	69.7	6.5	72.1	6,681
154	පාකිස්තානය	0.557	67.3	5.2	58.7	5,005
133	බංගලාදේශය	0.632	72.6	6.2	61.5	4,976
142	නේපාලය	0.602	70.8	5.0	64.7	3,457
169	ඇෆ්ගනිස්තානය	0.500	64.8	3.9	38.2	2,229
129	භූතානය	0.654	71.8	4.1	64.9	10,746

*ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව
 **(2011 PPP \$) # පදනම් වර්ෂය 2016
 මූලාශ්‍රය : UNDP 2020
 * ජන හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව
 **(2011 PPP \$) # පදනම් වර්ෂය 2016

06

ගෝලීය කර්මකාරීත්ව දර්ශක

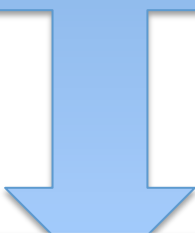

ගෝලීය තරඟකාරීත්ව දර්ශක

මූලික අවශ්‍යතා උප දර්ශක

1. ආයතනය
2. යටිතල ව්‍යුහය
3. සාර්ව ආර්ථික පරිසරය
4. සෞඛ්‍යය සහ මූලික අධ්‍යාපනය

සාධක මූලික ආර්ථිකයක් සඳහා දර්ශක

කාර්යක්ෂමතාවය දියුණු කිරීමේ උප දර්ශක

5. උසස් අධ්‍යාපනය සහ පුහුණුවීම්
6. කාර්යක්ෂම වෙළඳපොළ
7. ශ්‍රම වෙළඳපොළ කාර්යක්ෂමතාව
8. මූල්‍ය වෙළඳපොළ සංවර්ධනය
9. තාක්ෂණික සුදානම
10. වෙළඳපොළ පරිමාණය

කාර්යක්ෂමතා මූලික ආර්ථිකයක් සඳහා දර්ශක

නව්‍යකරණය සහ විදේශීය උප දර්ශක

11. ව්‍යාපාර විදේශීයතාව
12. නව්‍යකරණය

නව්‍යතා මූලික ආර්ථිකයක් සඳහා දර්ශක

6.1 පරිගණක තාක්ෂණික දැනුමට අනුගත වීම නමාශීලී වැඩ විධිවිධාන, ඩිජිටල් කුසලතා, ඩිජිටල් නීති රාමුව සඳහා මූලිකත්වය ගන්නා ප්‍රධාන රටවල් 10

	(ICT adoption)		නමාශීලී වැඩ විධිවිධාන (Flexible work arrangements)		ඩිජිටල් කුසලතා (Digital skills)		ඩිජිටල් නීති රාමුව (Digital legal framework)	
1	කොරියාව, ජන.(Korea, Rep.)	93.7	නෙදර්ලන්තය (Netherlands)	82.7	ෆින්ලන්තය (Finland)	84.3	එක්සත් ජනපදය (United States)	78.0
2	එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යය (United Arab Emirates)	92.3	නිව්සීලන්තය (New Zealand)	77.7	ස්වීඩනය (Sweden)	79.5	ලක්සම්බර්ග් (Luxembourg)	77.4
3	හොංකොං (Hong Kong SAR)	90.2	ස්විට්සර්ලන්තය (Switzerland)	75.8	එස්තෝනියාව (Estonia)	77.9	සිංගප්පූරුව (Singapore)	76.5
4	ස්වීඩනය (Sweden)	89.7	එස්තෝනියාව (Estonia)	75.0	අයිස්ලන්තය (Iceland)	77.6	එක්සත් අරාබි එමීර් (United Arab Emirates)	72.5
5	ජපානය (Japan)	88.3	එක්සත් ජනපදය (United States)	74.2	නෙදර්ලන්තය Netherlands	77.3	මැලේසියාව (Malaysia)	70.0
6	සිංගප්පූරුව (Singapore)	88.1	ලක්සම්බර්ග් (Luxembourg)	73.6	සිංගප්පූරුව Singapore	77.3	එස්තෝනියාව (Estonia)	69.3
7	අයිස්ලන්තය (Iceland)	87.8	චීනය (China)	73.6	ඊශ්‍රායෙල Israel	76.	ස්වීඩනය (Sweden)	67.9
8	නෝර්වේ (Norway)	84.7	ඕස්ට්‍රේලියාව (Australia)	72.9	ඩේන්මාර්කය Denmark	74.7	ෆින්ලන්තය (Finland)	67.7
9	කතාර් (Qatar)	83.9	ෆින්ලන්තය (Finland)	72.5	සවුදී අරාබිය Saudi Arabia	74.1	ජර්මනිය (Germany)	67.3
10	ලිතුවේනියාව (Lithuania)	83.8	ඩේන්මාර්කය (Denmark)	72.4	කොරියාව, ජන. Korea, Rep.	73.0	නෙදර්ලන්තය (Netherlands)	65.5

Global CompetitivenessReport SPECIAL EDITION -2020

6.2 මූලික අවශ්‍යතා පිළිබඳ උපදර්ශක

රට	ආයතන	යටිතල පහසුකම්	සාර්ව ආර්ථිකය	සෞඛ්‍යය හා මූලික අධ්‍යාපනය	සමස්ත
	ස්ථානය	ස්ථානය	ස්ථානය	ස්ථානය	ස්ථානය
ස්විස්ටර්ලන්තය	6	4	1	5	5
සිංගප්පූරුව	2	1	38	1	1
එක්සත් ජනපදය	20	13	37	55	2
නෙදර්ලන්තය	4	2	1	21	4
ජර්මනිය	18	8	1	31	7
ඉන්දියාව	59	70	43	110	68
ශ්‍රී ලංකාව	79	61	118	43	84
නේපාලය	103	112	90	100	108
බංගලාදේශය	109	114	95	93	105
පාකිස්ථානය	107	105	116	115	110

මූලාශ්‍රය : The Global Competitiveness Report 2019

6.3 කාර්යක්ෂමතාවය පිළිබඳ උපදර්ශක

රට	නිපුණතා (Skills)	ව්‍යාපාර ගතිකත්වය (Business Dynamism)	ග්‍රම වෙළඳපොල (Labour Market)	මූල්‍ය පද්ධතිය (Financial System)	තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ (ICT Adoption)	වෙළඳපොල ප්‍රමාණය (Market Size)
ස්විස්ටර්ලන්තය	1	22	2	4	17	39
සිංගප්පූරුව	19	14	1	2	5	27
එක්සත් ජනපදය	9	1	4	3	27	2
නෙදර්ලන්තය	4	2	11	17	24	20
ජර්මනිය	5	5	14	25	36	5
ඉන්දියාව	107	69	103	40	120	3
ශ්‍රී ලංකාව	66	70	118	87	107	58
නේපාලය	109	98	128	51	109	85
බංගලාදේශය	117	121	121	106	108	36
පාකිස්ථානය	125	52	120	99	131	29

මූලාශ්‍රය : The Global Competitiveness Report 2019

6.4 වාණිජකරණ හා නවෝත්පාදන උප දර්ශකය

රට	වාණිජකරණය	නවෝත්පාදනය
	ස්ථානය	ස්ථානය
ස්විට්සර්ලන්තය	1	3
සිංගප්පූරුව	10	13
එක්සත්ජනපදය	9	2
නෙදර්ලන්තය	11	10
ජර්මනිය	5	1
ඉන්දියාව	76	35
ශ්‍රී ලංකාව	71	84
නේපාලය	108	112
බංගලාදේශය	113	105
පාකිස්ථානය	88	79

මූලාශ්‍රය : The Global Competitiveness Report 2019

6.5 අධ්‍යාපනය සහ කුසලතා පිළිබඳ ආංශික දර්ශක

රට	මාණ්ඩලික පුහුණුවීම්		ඉගැන්වීමේදී විවේචනාත්මක චින්තනය		තාක්ෂණික සුදානම	
	ස්ථානය	ප්‍රතිශතය	ස්ථානය	ප්‍රතිශතය	ස්ථානය	ප්‍රතිශතය
ස්විට්සර්ලන්තය	1	5.7	4	5.4	21	5.2
සිංගප්පූරුව	4	5.4	21	4.4	1	5.8
එක්සත්ජනපදය	6	5.3	4	5.1	7	5.5
නෙදර්ලන්තය	5	5.3	3	5.4	15	5.3
ජර්මනිය	20	4.9	10	4.9	16	5.3
ඉන්දියාව	50	4.3	55	3.6	80	4.3
ශ්‍රී ලංකාව	78	3.9	42	3.9	71	4.4
නේපාලය	120	3.5	96	3.2	118	3.9
බංගලාදේශය	127	3.3	115	2.9	95	4.2
පාකිස්ථානය	67	4.0	47	3.8	99	4.2

07

ශ්‍රමබලකාය, ජේවා
නියුක්තිය සහ ජේවා
වියුක්තිය

7.1 වැඩ කරන වයසේ ජනගහනය සහ ශ්‍රම බලකාය

වර්ෂය	වැඩ කරන වයසේ ජනගහනය			ශ්‍රම බලකාය		
	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත
2014	7,025,780	8,108,704	15,134,484	5,240,034	2,808,850	8,048,884
2015	7,036,944	8,245,001	15,281,945	5,255,593	2,958,880	8,214,473
2016	7,064,736	8,383,943	15,448,679	5,303,502	3,007,180	8,310,682
2017	7,292,047	8,551,688	15,843,735	5,434,510	3,132,176	8,566,686
2018	7,477,068	8,748,907	16,225,975	5,464,236	2,923,523	8,387,759
2019	7,658,601	8,852,500	16,511,101	5,530,953	3,037,949	8,568,902
2020	7,926,515	8,986,335	16,912,850	5,620,610	2,852,620	8,473,230

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
<http://www.statistics.gov.lk/samplesurvey/2020Q4report.pdf>

7.2 ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය

වර්ෂය	ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය		
	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත
2014	74.6	34.6	53.2
2015	74.7	35.9	53.8
2016	75.1	35.9	53.8
2017	74.5	36.6	54.1
2018	73.0	33.6	51.8
2019(අ)	73.0	34.5	52.3
2020	70.9	31.7	50.1

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-වාර්ෂික වාර්තාව 2020
 (අ)තාවකලීක
<http://www.statistics.gov.lk/LabourForce/StaticInformation/QuarterlyReports/4thQuarter2020>

7.3 ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය (%)

	2018			2019			2020		
	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත
ලෝකය	74.9	47.9	61.4	74.2	47.14	60.67	72.1	45.2	54.9
දකුණු ආසියාව	79	27.6	56.5	77.2	23.46	51.1	73.3	21.0	47.9
ශ්‍රී ලංකාව*	73.0	33.6	51.8	73.0	34.5	52.3	70.9	31.7	50.1

මූලාශ්‍රය : World Employment Social Outlook-Trends 2020 (ILO)
<https://data.worldbank.org/indicators/SLTF.CACT.MA.ZS>
 * http://www.statistics.gov.lk/samplesurvey/LFS_Annual%Bulletin_2020.pdf

7.4 ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය -2020

(වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය හා අංශ අනුව)

	වයස් කාණ්ඩය		ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය	
	සමස්ත	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	
සමස්තය	50.6	71.9	32.0	
15-19	11.2	16.0	6.4	
20-24	51.5	68.6	35.7	
25-29	66.4	89.9	45.6	
30-39	66.8	96.1	42.4	
40+	51.0	74.4	31.2	
නාගරික	47.0	68.6	28.0	
15-19	8.2	11.9	4.5	
20-24	49.4	65.6	32.6	
25-29	69.4	88.4	50.9	
30-39	65.7	95.8	38.7	
40+	45.0	69.1	25.3	
ග්‍රාමීය	51.0	72.7	32.2	
15-19	11.4	16.4	6.4	
20-24	51.6	68.8	36.1	
25-29	65.7	90.1	44.5	
30-39	66.2	95.9	41.9	
40+	52.1	75.8	31.8	

7.5 සේවා නියුක්තිය වැඩ කරන වයසේ ජනගහනයට දක්වන අනුපාතය (%)

වර්ෂය	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	සමස්ත
2014	72.2	32.3	50.8
2015	72.4	33.1	51.2
2016	72.8	33.3	51.4
2017	74.5	36.6	54.1
2018	73.0	33.6	51.1
2019	73.3	34.5	49.8
2020	70.9	31.7	50.1

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු භාවිතයෙන්
 ශ්‍රම වෙළඳපොළ තොරතුරු ඒකකය විසින් ගණනය කරන ලදී.

7.6 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව ආර්ථිකමය වශයෙන් අක්‍රීය ජනගහනය

අධ්‍යාපන මට්ටම	සමස්ත	ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	
		පුරුෂ	ස්ත්‍රී
එකතුව	100.0	100.0	100.0
5 ශ්‍රේණිය දක්වා	18.0	17.6	18.2
6 - 10 ශ්‍රේණිය	42.7	39.8	43.7
අ.පො.ස. (සා.පෙළ)	23.4	27.3	22.0
අ.පො.ස. (උ.පෙළ) සහ ඉහළ	15.9	15.3	16.1

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව -
http://www.statistics.gov.lk/LFS_Annual Report 2020-f.pdf (PP.11)

7.7 ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව ආර්ථිකමය වශයෙන් අක්‍රීය වීමට හේතු

ආර්ථිකමය වශයෙන් අක්‍රීයභාවයට හේතුව	සමස්ත	ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	
		පුරුෂ	ස්ත්‍රී
ආර්ථිකමය වශයෙන් අක්‍රීය වීමේ සමස්තය	100.0	100.0	100.0
ගේ දොර කටයුතු වල නියැලීම	45.3	3.7	60.3
අධ්‍යාපන කටයුතු වල නියැලීම	22.0	39.2	15.8
විශ්‍රාම යාම/වයස්ගත වීම	20.9	34.4	16.1
භෞතික වශයෙන් ලෙඩ වීම/ආබාධිත වීම	8.6	16.6	5.7
වෙනත්	3.2	6.2	2.1

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

http://www.statistics.gov.lk/LFS_Annual Report 2020

7.8 ශ්‍රම බලකාය හා සේවා නියුක්තිය -2020

	සමස්ත	පුරුෂ	ස්ත්‍රී
ශ්‍රම බලකාය	8,473,230	5,620,610	2,852,620
සේවා නියුක්ත ජනගහනය	8,031,233	5,392,490	2,638,742
සේවා නියුක්ති අනුපාතය	94.8	95.9	92.5

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව -

<http://www.statistics.gov.lk/LabourForce/StaticInformation/QuarterlyReports/4thQuarter 2020>

7.9 සේවා නියුක්ති අනුපාතිකය (ශ්‍රම බලකායෙහි % ලෙස)

වර්ෂය	සමස්තය	පුරුෂ	ස්ත්‍රී	නාගරික	ග්‍රාමීය
2014	95.7	96.9	93.5	95.6	95.7
2015	95.3	97.0	92.4	95.4	95.3
2016	95.6	97.1	93.0	96.0	95.6
2017	95.8	97.1	93.5	95.6	95.9
2018	95.4	96.8	92.9	94.9	95.5
2019	95.2	96.7	92.6	95.0	95.2
2020	94.8	95.9	92.5		

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

7.10 සේවා නියුක්තියේ ආංශික දායකත්වය (%)

වර්ෂය	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
කෘෂිකාර්මික	33.0	30.7	29.7	28.5	28.7	27.1	26.1	25.5	25.3	29.0
කාර්මික	24.1	26.6	26.2	26.5	25.8	26.4	28.4	27.9	27.6	26.2
සේවා	42.8	42.6	44.1	45.0	45.6	46.5	45.5	46.6	47.1	44.8

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා

<http://www.statistics.gov.lk/LabourForce/StaticInformation/QuarterlyReports/4thQuarter2020>

7.11 සේවා තත්ත්වයන් අනුව සේවා නියුක්ත ජනගහනය (%)

සේවා තත්ත්වයන්	සමස්තය		ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය			
			පුරුෂ		ස්ත්‍රී	
සමස්තය	7,999,093	100.0	5,372,947	100.0	2,626,146	100.0
රාජ්‍ය සේවකයන්	1,183,716	14.8	644,750	12.0	538,966	20.5
පෞද්ගලික සේවකයන්	3,411,996	42.7	2,401,631	44.7	1,010,366	38.5
සේව්‍යයන්	202,788	2.5	182,952	3.4	19,835	0.8
ස්වයං ව්‍යාපාරිකයන්	2,657,795	33.2	2,016,102	37.5	641,092	24.4
ගෙවීමක් නොලද පවුලේ ශ්‍රමිකයන්	542,798	6.8	126,911	2.4	415,888	15.8

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

[http://www.statistics.gov.lk/LFS_Quarterly Report 2020 \(4th quarter report\)](http://www.statistics.gov.lk/LFS_QuarterlyReport2020)

7.12 විදේශ සේවා නියුක්තිය

වර්ෂය	2017	2018	2019 (අ)	2020 (ආ)
සේවා නියුක්තිය සඳහා විදේශගතවූවන්	212,162	211,459	203,087	53,713
පුරුෂ	139,271	129,774	122,257	32,453
ස්ත්‍රී	72,891	81,685	80,830	21,260
පුහුණුව අනුව සංක්‍රමිකයින්				
වෘත්තීය නිලධාරීන්	6,371	7,210	9,861	2,929
මධ්‍යම මට්ටම	7,127	7,748	5,725	1,480
ලිපිකරු සහ ඒ ආශ්‍රිත	9,271	10,021	9,163	2,484
පුහුණු ශ්‍රමික	68,980	67,053	62,711	16,690
අර්ධ පුහුණු ශ්‍රමික	3,297	2,770	2,950	748
නුපුහුණු ශ්‍රමික	61,054	51,719	51,188	13,994
ගෘහ සේවිකා	55,884	64,938	61,489	15,388

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව (2020)

(අ) සංශෝධිත

(ආ)තාවකාලික

(https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/publications/annual_report/2020/si/6_Chapter_02.pdf)

7.13 සේවා විසුකි අනුපාතය (%)

වර්ෂය	2015	2016	2017	2018	2019	2020
පුරුෂ	3.0	2.9	2.9	3.0	3.3	4.0
ස්ත්‍රී	7.6	7.0	6.5	7.1	7.4	8.5
සමස්ත	4.7	4.4	4.2	4.4	4.8	5.5

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව (Labour Force Survey Annual Report 2020)pp 24

7.14 වයස් කාණ්ඩ අනුව සේවා විසුකිතියේ සංයුතිය (%)

වර්ෂය	ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 39	40+
2015	පුරුෂ	21.7	39.9	14.6	12.6	11.2
	ස්ත්‍රී	9.4	35.6	24.6	18.1	12.2
	සමස්ත	14.5	37.4	20.5	15.8	11.8
2016	පුරුෂ	23.0	42.8	16.9	7.7	9.6
	ස්ත්‍රී	11.1	37.5	24.2	17.2	10.0
	සමස්ත	16.1	39.7	21.1	13.2	9.8
2017	පුරුෂ	8.8	35.7	24.2	17.9	13.5
	ස්ත්‍රී	18.1	40.3	19.7	10.8	11.1
	සමස්ත	12.8	37.7	22.2	14.8	12.4
2018	පුරුෂ	23.5	40.6	12.4	8.0	15.5
	ස්ත්‍රී	8.9	37.7	26.2	16.4	10.8
	සමස්ත	15.5	39.0	20.0	12.6	12.9
2019	පුරුෂ	18.3	38.9	19.5	8.3	15.0
	ස්ත්‍රී	8.7	33.6	25.5	19.3	12.9
	සමස්ත	13.0	36.0	22.8	14.3	13.8
2020	පුරුෂ	*22.1		7.9	2.2	0.7
	ස්ත්‍රී	35.1		19.3	6.0	2.1
	සමස්ත	26.5		12.0	3.5	1.1

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව (Labour force Annual Report 2020)

*Age Group 15-24

7.15 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව සේවා වියුක්ති අනුපාතය - 2020

අධ්‍යාපන මට්ටම	සමස්ත	ස්ත්‍රී	පුරුෂ
අ.පො.ස (සා.පෙළ) දක්වා	2.9	4.1	2.3
අ.පො.ස (සා.පෙළ) සමත්	7.3	7.0	7.5
අ.පො.ස (උ.පෙළ) සහ ඉහළ	9.3	12.8	6.3
සමස්ත	5.2	7.5	4.1

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව Labour force Survey 2020

7.16 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව සේවා වියුක්තියේ සංයුතිය (%)

වර්ෂය	ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය	5 ශ්‍රේණියට පහළ	5- 9 ශ්‍රේණි/ 6- 10 වසර අතර	අ.පො.ස (සා.පෙළ)	අ.පො.ස (උ.පෙළ) හා ඉහළ	මුළු
2015	පුරුෂ	1.7	44.1	30.9	23.4	100.0
	ස්ත්‍රී	3.0	27.7	19.9	49.4	100.0
	සමස්ත	2.5	34.4	24.4	38.7	100.0
2016	පුරුෂ	1.5	48.2	23.9	26.4	100.0
	ස්ත්‍රී	3.6	26.0	20.8	49.6	100.0
	සමස්ත	2.7	35.4	22.1	39.8	100.0
2017	පුරුෂ	*	37.5	30.0	30.5	100.0
	ස්ත්‍රී	3.9	24.8	20.7	50.7	100.0
	සමස්ත	3.1	30.3	24.7	41.9	100.0
2018	පුරුෂ	3.3	41.7	24.5	30.5	100.0
	ස්ත්‍රී	1.0	20.6	24.9	53.5	100.0
	සමස්ත	2.0	30.1	24.7	43.1	100.0
2019	පුරුෂ	2.9	42.2	27	28	100.0
	ස්ත්‍රී	2.9	22.5	21.4	53.3	100.0
	සමස්ත	2.9	31.4	23.9	41.9	100.0
2020	පුරුෂ	1.1	34.8	34.8	29.3	100.0
	ස්ත්‍රී	3.2	24.1	16.1	56.6	100.0
	සමස්ත	2.1	29.7	25.7	42.5	100.0

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-

(https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/publications/annual_report_2020)

7.17 සේවා විසුක්තව සිටි කාලය අනුව සේවා විසුක්ති ප්‍රමාණය

	මාස 6ට අඩු	මාස 6-12 අතර	මාස 12 ට වැඩි
2013	18.1	52.6	29.3
2014	12.1	65.0	22.8
2015	36.2	22.7	41.1
2016	35.4	26.3	38.4
2017	38.0	24.5	37.4
2018	40.4	24.3	35.3
2019	42.5	23.2	34.3
2020	40.2	25.4	34.4

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
<http://www.statistics.gov.lk/LabourForce/StaticInformation/QuarterlyReports/>

4thQuarter2020

7.18 සේවා වියුක්ති අනුපාතය

කලාපය	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ලෝකය	5.9	5.9	5.6	5.5	5.3	6.5
සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් සහ යුරෝපා සංගමය	7.5	7.3	-	-	-	7.6*
මධ්‍යම හා ගිණිකොණදිග යුරෝපය	7.8	7.7	8.5	8.0	-	7.4**
නැගෙනහිර ආසියාව	4.8	4.8	4.5	4.5	4.1	4.8
ගිණිකොණ ආසියාව හා පැසිපික්	4.3	4.2	2.9	3.4	3.1	3.2
දකුණු ආසියාව	3.9	3.9	4.0	4.1	5.4	6.8
ලතින් ඇමරිකාව හා කැරිබියන් දූපත්	6.8	6.9	8.2	7.9	8.1	10.3
මැද පෙරදිග	11.0	11.6	7.9	-	-	9.9***
උතුරු අප්‍රිකාව	12.5	11.8	11.7	11.5	12.1	12.7
උප සහරා අප්‍රිකාව	7.7	7.7	7.2	7.2	5.9	6.3
ශ්‍රී ලංකාව	4.6	4.4	4.2	4.4	4.8	5.2

මූලාශ්‍රය-World Employment and Social outlook ILO-(2020) (Unemployment rate by region)

-සඳහන් කර නොමැත.

*Northern,southern,western and Europe

**Europe and central Asia

***Arab States

7.19 ශ්‍රම බලකායේ වර්තමාන තත්ත්වය (දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින්)

දිස්ත්‍රික්කය	අවු. 15 සහ ඊට වැඩි	ශ්‍රම බලකාය	සේවා නියුක්තිය	සේවා වියුක්තිය
කොළඹ	1,941,623	962,163	915,651	46,512
ගම්පහ	1,917,453	932,471	874,403	58,068
කළුතර	1,013,653	501,753	474,512	27,241
මහනුවර	1,104,267	557,978	516,394	41,583
මාතලේ	391,935	199,759	187,454	12,305
නුවරඑළිය	586,355	343,237	326,380	16,857
ගාල්ල	867,803	424,243	394,541	29,702
මාතර	665,243	330,155	301,918	28,237
හම්බන්තොට	491,784	254,376	234,261	20,115
යාපනය	496,153	211,717	197,372	14,345
මන්නාරම	86,180	39,882	38,445	1,437
වවුනියාව	136,105	70,076	68,187	1,889
මුලතිව්	76,670	34,419	32,804	1,615
කිලිනොච්චිය	94,312	40,409	39,049	1,360
මඩකලපුව	413,908	186,511	177,877	8,635
අම්පාර	536,302	228,914	214,900	14,013
ත්‍රිකුණාමලය	320,471	131,414	127,992	3,422
කුරුණෑගල	1,310,704	725,167	689,253	35,914
පුත්තලම	619,628	323,541	314,198	9,343
අනුරාධපුරය	683,781	385,408	370,396	15,012
පොළොන්නරුව	337,581	162,582	155,286	7,296
බදුල්ල	667,025	336,345	324,187	12,158
මොණරාගල	379,240	197,431	184,502	12,929
රත්නපුරය	907,706	525,461	497,941	27,520
කෑගල්ල	693,515	361,195	341,190	20,005

08

4වන කාර්මික විප්ලවය

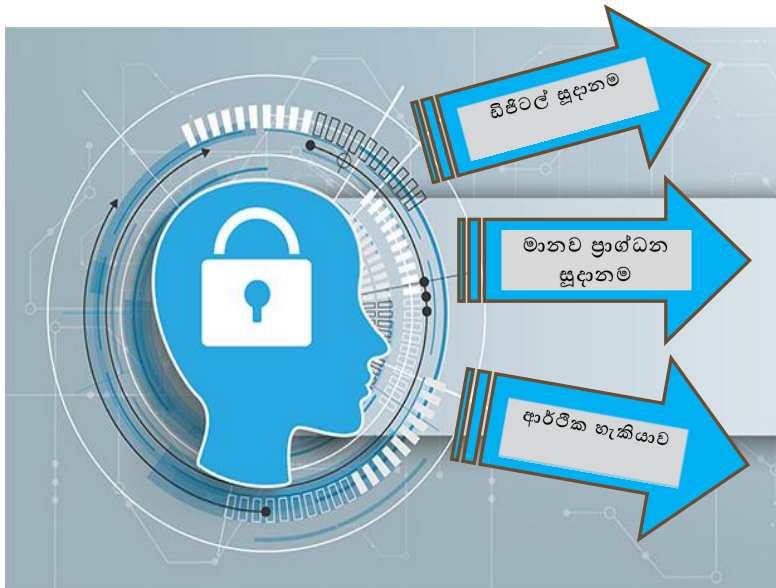
4IR

තාක්ෂණිකව මෙහෙයවනු ලබන හතරවන කාර්මික විප්ලවය (4IR) මගින් නූතන ජීවන රටාවේ සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සලකුණු කෙරේ. කෙසේ වෙතත් අනෙකුත් කාර්මික විප්ලවයන් මෙන් නොව 4IR තාක්ෂණය සැලකිය යුතු ලෙස ආක්‍රමණශීලී, සංකීර්ණ හා වේගයෙන් පරිණාමය වේ.

4IR

1. කෘතීම බුද්ධිය- Artificial Intelligence (AI)
2. අන්තර්ජාලය The Internet of Things (IOT (IOT)
3. බුද්ධි රොබෝ විද්‍යාව (Intelligence robotics)
4. ත්‍රිමාණ මුද්‍රණය (3D printing)
5. නියුරෝන-තාක්ෂණික මොළු වැඩි දියුණු කිරීම් (Neuron-technological brain enhancements)

ඩිජිටල් සුදානමේ තීරණාත්මක කුළුණු

මානව ප්‍රාග්ධන සුදානම යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ ඉල්ලුමේ සහ සැපයුමේ පැත්තෙන් ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ තුළ සිදුවන වෙනස්වීම් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ආර්ථිකයකට ඇති හැකියාවයි. ඊට අමතරව, අනාගත ශ්‍රම බලකායක් සඳහා නිවැරදි කුසලතා සහ කුසලතා වර්ධනය කර ගනිමින් වර්තමාන ශ්‍රම බලකායේ නැගී එන තාක්ෂණ භාවිතා කිරීමට සහ භාවිතා කිරීමට ඇති හැකියාව මත එය රඳා පවතී.

- මානව ප්‍රාග්ධන සුදානම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා, විය හැකි බාධාවන්ට මුහුණ දීම සඳහා, මාරු කළ හැකි කුසලතාවන්ගෙන් යුත් ඉහළ නිපුණතා ඇති, කඩිසර හා බහු මුහුණුවරකින් යුත් ශ්‍රම බලකායක් ඇති කළ යුතුය. ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ සාක්ෂරතා අනුපාතයක් ගනී.

- තෘතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා බඳවා ගැනීම සාපේක්ෂව පහල මට්ටමක පවතින අතර එම නිසා ඔවුන්ගේ රැකියාවට අදාළ විධිමත් වෘත්තීය හෝ කාර්මික පුහුණුව ලබා ඇත්තේ වයස අවුරුදු 20 ට වැඩි ජනගහනයෙන් 10% ක් පමණි. විශ්ව විද්‍යාලයේ දී පවා, අතිමහත් බහුතරයක් කලා විෂයයන් ඉගෙන ගන්නා විද්‍යාව, තාක්ෂණය, ඉංජිනේරු විද්‍යාව සහ ගණිතය (STEM විෂයයන්) ඉගෙන ගන්නා සිසුන් සීමිතය. STEM- 4IR යටතේ ප්‍රමුඛතා විෂයන්ය. සැලකිය යුතු කරුණ නම් පාසල් මට්ටමින් වුවද STEM විෂයයන්හි විෂය සුදුසුකම් ලත් ගුරුවරුන්ගේ කොටස් නිර්දේශිත මට්ටමට වඩා අඩු වීමයි. මෙයින් පෙන්නුම් කරන්නේ අඩු මානව ප්‍රාග්ධන සුදානමකි. සංවර්ධනයේ සෑම තලයකම සිටින රටවලට අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය ඇතුළු යටිතල පහසුකම් සහ මානව ප්‍රාග්ධනය යන කාණ්ඩ දෙකක් යටතේ බුද්ධිමත් ලෙස ආයෝජනය කිරීමෙන් අනාගතයේ දී වැඩි දියුණු කළ ආර්ථික කාර්ය සාධනය සඳහා අධිතලම දැමිය හැකිය.

ව්‍යාපාරික පරිසරය ඉදිරි දැක්මකින් සහ ප්‍රතිචාරාත්මකව තිබේද යන්න මැන බලන ආර්ථික හැකියාවද මෙහි ප්‍රමුඛතාවය ගනියි.

කාර්මික, සේවා අංශ, අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් සහ රෝග වලට ගොදුරු වීමේ වැඩි අවදානමක් ඇති අංශ ලෙස හඳුනා ගෙන ඇති බැවින්, 4IR තාක්ෂණ මඟින් තොරතුරු ගලා ඒම වැඩි දියුණු කළ හැකි අතර එවැනි කම්පන අවම කිරීම සඳහා විසඳුම් සෙවිය හැකිය.

- මෙම අංශය වැඩිවෙමින් පවතින ශ්‍රම හිඟයකට මුහුණ දී සිටින හෙයින්, තාක්ෂණ වෙනුවට ආදේශ කරන තාක්ෂණ මඟින් වැඩි බාධාවක් ඇති නොවී ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවිය හැකිය.
- විවේචනාත්මකව, මධ්‍යම අධි තාක්ෂණික හා අධි තාක්ෂණික කර්මාන්ත තුළින් ඇස්තමේන්තු කර ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදන අගය එකතු කිරීමෙන් 6.7% ක් පමණි. එනිසා, 4IR කාලය තුළ වටිනාකම නැති වී යල් පැන යාමට ලක්විය හැකි කර්මාන්ත මත රට රඳා පවතී.
- නව තාක්ෂණය කෙරෙහි අවිශ්වාසය සහ අවශ්‍ය ධාරිතාවයන් නොමැතිකම හේතුවෙන් මෙතෙක් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට තාක්ෂණය ඒකාබද්ධ කිරීමට තරමක් බාධා එල්ල වී ඇත. එම නිසා ගොවීන්ගේ සහ අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ගේ පරිහරණ ධාරිතාව ඉහළ නංවමින් නව තාක්ෂණයන් කෙරෙහි විශ්වාසය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ඒකාබද්ධ ප්‍රයත්නයන් අත්‍යවශ්‍ය වෙයි.

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ඇති අවස්ථා සහ අභියෝග

දිජිටල් ස්ථාන

• සත්කාරක ආර්ථිකයට යහපත් රැකියා අවස්ථා ලබා දිය හැකි අතර ස්වයංක්‍රීයකරණයට ගොදුරු වීමේ අවදානම අඩු විය හැකිය.

නිරසාර නිෂ්පාදන හා සේවා සඳහා ඇති ඉල්ලුම නව රැකියා අවස්ථා උත්පාදනය කළ හැකිය.

• තනි සේවා සපයන්නන් ඩිජිටල් වේදිකාවන් වෙත ප්‍රවේශ වීමෙන් සංචාරක ව්‍යාපාරයේ රැකියා වර්ධනය වීමට ඉඩ ඇත.

• (මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩ අනාගතය-දිජිටල් අනාගතයක් සඳහා තාක්ෂණික පරිවර්තන වෙනස් කිරීම- ILO)

09

සාමාන්‍ය දැනීම

9.1 නොබෙල් ත්‍යාගලාභීන් -2019-2020-2021

	2019	2020	2021
භෞතික විද්‍යාව (Physics)	ජේම්ස් පීබ්ල්ස් (Jams Peebles) මයිකල් මැයෝර් (Michel Mayor) ඩිඩ්‍රිග් කියුලොස් (Didier Queloz)	රොජර් පෙන්රොස් (Roger Penrose) රයින්හාර්ඩ් ජෙන්සල් (Reinhard Genzel) ඇන්ඩ්‍රියා ගෙස් (Andrea Ghez)	සයුකුරෝ මනාබේ (Syukuro Manabe) ක්ලවුස් හසල්මන් (Klaus Hasselmann) ජෝර්ජියෝ පැරිසි (Giorgio Parisi)
රසායන විද්‍යාව (Chemistry)	අකිරා යොෂිනෝ (Akira Yoshino) එම්.ස්ටැන්ලි විටින්හැම් (M.Stanley Whittingham) ජෝන්.බැනිස්ටර් ගුඩ්නස් (John B.Goodenough)	එමානුවෙල් චාර්පන්ටියර් (Emmanuelle Charpentier) ජෙනිෆර් ඒ. ඩවුඩ්නා (Jennifer A. Doudna)	බෙන්ජමින් ලිස්ට් (Benjamin list) ඩේවිඩ් ඩබ්ලිව්.සී මැක්මිලන් (David W.C.MacMillan)
කායික විද්‍යාව (Physiology or Medicine)	විලියම්. ජී.කයෙලිම් (William G.Kaelim) ග්‍රේ. එල්.සෙමෙන්සා (Gregg L.Semenza) පීටර්. ජෝන් (peter J.Ratcliffe)	හාර්වි ඇල්ටර් (Harvey Alter) මයිකල් හෝටන් (Michael Houghton) චාල්ස් රයිස් (Charles Rice)	ඩේවිඩ් ජූලියස් (David Julius) ආර්ඩම් පටපුටියන් (Ardem Patapoutian)
සාමය (Peace Prize)	අබිලි අහමඩ් අලි (Abily Ahmed Ali)	එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක ආහාර වැඩසටහන (The World Food Program of United Nations)	මාරියා රෙසා (Maria Ressa) දිමිත්‍රි මුරටොව් (Dmitry Muratov)

10. විස්තරාත්මක සටහන්

වැඩ කරන වයසේ ජනගහනය

රටක ජන සංඛ්‍යාවෙන් ආර්ථික කටයුත්තක නියැලිය හැකි, එනම් වැඩ කළ හැකි වයසේ පසුවන සියලු ජන සංඛ්‍යාව මින් අදහස් වේ. මීට සක්‍රීය ජනගහනය සහ අක්‍රීය ජනගහනය යන කොටස් දෙකම ඇතුළත් වේ. මෙහි අවම සහ උපරිම වයස් සීමාවන් රටින් රටට වෙනස් වේ. සාමාන්‍යයෙන් අන්තර්ජාතික පිළිගැනීමට අනුව අවුරුදු 15ට වැඩි සහ 60ට අඩු වයසේ පසුවන සියලු පුද්ගලයන් වැඩ කළ හැකි වයසේ පසුවන ජන සංඛ්‍යාව ලෙස සැලකේ.

ශ්‍රම බලකාය

වැටුපක් හෝ වෙනත් ආර්ථික ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂාවෙන් ශ්‍රමය සැපයීමට ඉදිරිපත් වන ජන කොටස වේ. මෙය ආර්ථික වශයෙන් ක්‍රියාශීලී ජන සංඛ්‍යාව ලෙස ද සැලකේ. දැනට වයස අවුරුදු 15ට වැඩි සේවා නියුක්ත පුද්ගලයන් සහ සේවා වියුක්ත පුද්ගලයන් යන කොටස් දෙකම මෙයට අයත් වේ

ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතය

රටක ශ්‍රම බලකාය ඒ රටේ වැඩ කළ හැකි වයසේ පසුවන ජන සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැක්වීම ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතිකය ලෙස හඳුන්වයි.

$$\text{ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතිකය} = \frac{\text{ශ්‍රම බලකාය}}{\text{වැඩකළ හැකි වයසේ පසුවන ජනගහනය}} \times 100$$

සේවා නියුක්තිය

වැටුපකට හෝ වෙනත් ආර්ථික ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂාවෙන් දැනට ආර්ථික කටයුතුවල නියැලී සිටින පුද්ගලයන් සේවා නියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව ලෙස හැඳින්වේ. වැටුප් ලබන්නන් (රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයින්), සේවා යෝජකයන්, ස්වයං රැකියාවල නියුක්ත වූවන් සහ ගෙවීමක් නොලද පවුලේ ශ්‍රමිකයන් මීට අයත් වේ.

සේවා නියුක්ති අනුපාතය

රටක මුළු සේවා නියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව ඒ රටේ ශ්‍රම බලකායෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැක්වීම සේවා නියුක්ත අනුපාතය වේ.

$$\text{සේවා නියුක්ති අනුපාතය} = \frac{\text{මුළු සේවා නියුක්ති ජනසංඛ්‍යාව} \times 100}{\text{ශ්‍රම බලකාය}}$$

සේවා වියුක්තිය

දැනට රැකියාවක් නොමැති එහෙත් රැකියාවක් සොයමින් හෝ රැකියාවක් අපේක්ෂාවෙන් සිටින ජන සංඛ්‍යාව සේවා වියුක්තියට අයත් වේ.

සේවා වියුක්ති අනුපාතය

රටක මුළු සේවා වියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව ඒ රටේ ශ්‍රම බලකායෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැක්වීම සේවා වියුක්ති අනුපාතය වේ.

$$\text{සේවා වියුක්ති අනුපාතය} = \frac{\text{මුළු සේවා වියුක්ති ජනසංඛ්‍යාව} \times 100}{\text{ශ්‍රම බලකාය}}$$

අක්‍රීය ජන සංඛ්‍යාව

වැඩ කළ හැකි වයසේ පසුවන එහෙත් ශ්‍රම බලකායට අයත් නොවන ජන සංඛ්‍යාව මින් අදහස් වේ. පූර්ණ කාලීන ශිෂ්‍යයන්, ස්ව කැමැත්තෙන් රැකියා නොකරන්නන් සහ රැකියාවක නිරත විය නොහැකි ආබාධ සහිත පුද්ගලයන් මීට ඇතුළත් වේ.

දළ දේශීය නිෂ්පාදනය (Gross Domestic Production)

වසරක කාලයක් තුළ රටක ජනතාවක් විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන සමස්ත භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ මූල්‍ය වටිනාකමයි.

දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (Gross National Production)

දළ ජාතික ආදායම = දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය + ශුද්ධ විදේශ ප්‍රාථමික ආදායම

(ශුද්ධ විදේශ ප්‍රාථමික ආදායම = වෙනත් රටවලින් ලැබූ - වෙනත් රටවලට ගෙවූ ප්‍රාථමික ආදායම් ප්‍රාථමික ආදායම්)

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (GDP) = දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (GNP) + දේශීය වශයෙන් සිදු කළ විදේශීය ආයෝජනයන් නිෂ්පාදිතය - විදේශීය වශයෙන් දේශීය ආයෝජනයන් නිෂ්පාදිතය

ඒක පුද්ගල ආදායම

රටක දළ ජාතික ආදායමින් ඒ රටේ එක් පුද්ගලයකුට අයත් වන ආදායම මින් අදහස් වේ.

$$\text{ඒක පුද්ගල දළ ජා ආදායම} = \frac{\text{වර්තන මිල අනුව ද.ජා නිෂ්පාදනය}}{\text{ජන සංඛ්‍යාව} \times \text{ඇ. ඩොලරයකට රුපියල් ප්‍රමාණය}}$$

ජනගහන වර්ධන අනුපාතය

ස්වභාවික වර්ධන අනුපාතයේත් ශුද්ධ සංක්‍රමණ අනුපාතයේත් එකතුවයි.

ස්වභාවික වර්ධන වේගය

දළ උපත් අනුපාතය හා දළ මරණ අනුපාතය අතර ප්‍රතිශතය වැඩිවීමයි.

දළ උපත් අනුපාතය

පුද්ගලයන් 1000 කට ඇති සජීවී උපත් සංඛ්‍යාවයි. (වර්ෂයක කාලයක් තුළ)

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ හා මූලාශ්‍ර

www.cbsl.com	මහ බැංකු වාර්තාව 2020,
www.un.org	UNDP, hdr2020.pdf
www.ilo.org	World Employment and Social outlook ILO-(2020) (Unemployment rate by region)
www.worldbank.org-	Region/SAARC Country profile/World Development
www.imf.org	World Health Statistics, World Bank Report Department of Economics and Social Affairs -World Mortality 2020: Booklet Data
www.who.int	The Global Competiveness Report 2019-2020
www.census .gov	සංගණන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා සමීක්ෂණ වාර්ෂික වාර්තාව 2020

අප ලබාදෙන සේවාවන්

- ❖ ශ්‍රම වෙළඳපොළ තොරතුරු එක් රැස් කර විශ්ලේෂණය කර අදාළ පාර්ශ්වයන් වෙත ලබා දීම.
- ❖ ශ්‍රම වෙළඳපොළ නව ප්‍රවණතා පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු පැවැත්වීම.
- ❖ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ රැකියා සොයන්නන් සහ රැකියා ලබාදෙන ආයතන පිළිබඳ තොරතුරු එක් රැස් කර එමඟින් රැකියා විද්‍යුක්තිය අවම කිරීමට සහාය වීම.
- ❖ එලඹායීතාව හා ශ්‍රම වෙළඳපොළ ගැටලු, පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීම.

ශ්‍රම වෙළඳපොළ තොරතුරු ඒකකය
මිනිස්බල සැලසුම්, සංවර්ධන හා පර්යේෂණ අංශය
දුරකථන - 01121861
ෆැක්ස් - 0112186214
වෙබ් අඩවිය - www.dome.gov.lk